

АНГЕЛ КАРАЛИЙЧЕВ
СОЛТА Е НАЙ-СКЪПОТО

chitanka.info

Един цар имал три дъщери, една от друга по-хубави. Царят много ги обичал и ги милувал. Като всеки баща и той искал да отгледа хубаво децата си, да са работни и паметни, да ги ожени и да се сроди с добри хора. Един път си седял с трите щерки, галел ги и почнал да ги пита:

— Деца — рекъл, — хайде да играем на една игра.

Децата, като всички деца, веднага се съгласили. Играли на разни игри, поизморили се и царят попитал най-голямата мома:

— Щерко, я ми кажи колко ме обичаш.

— Обичам те колкото златото, тате! — рекла момата.

— Щом толкова ме обичаш, ще те оженим за най-богатия княз, та все в злато и свила да ходиш. А ти, щерко — запитал средната, — ти колко ме обичаш?

— Обичам те като мед, тате, и като безценни камъни — казала средната мома.

— Щом толкова ме обичаш, чедо, ще те оженим в богато царство, където има много за ядене и носене. А ти, щерко маленка, колко ме обичаш?

— Аз, тате, те обичам колкото солта! — казало малкото моме.

— Колкото солта ли? — извикал царят. — Ти никак не ме обичаш. Жалко за грижите, що сме полагали да те отгледаме до тоя ред. Ти не си моя щерка, да се махнеш оттука и не ща нито да те чуя, нито да те видя вече. Вън, защото не ми трябваш!

Царицата, като чула това, уплашила се, изтърчала при тях, питала що е станало, поискала да оправи работата като всяка майка, ала царят не дал дума да се каже и изгонил малката мома.

Минали години. Оженил царят двете си щерки, настанил ги, както му било по волята, сродил се с други прочути царе. А за малката си щерка ни се сецал, ни споменава. За него тя била забравена.

А момата била жива и здрава. Като я изгонил баща ѝ, тя излязла от града, поразшетала се нагоре-надолу, видяла един беден човек, окъсан, сакат, и си води едно магаренце. Девойчето било много жалостиво и отишло при него — да му помогне с нещо. Старецът го попитал на кого е и откъде е. Девойчето казало, че няма нито майка, нито баща, само е на тоя свят и няма къде да отиде. Старецът се зарадвал и го взел със себе си. Отвел малката в своето село, а то било току до границата с другото царство. Къщата на стареца била в гората.

В тази гора ходели на лов и от двете царства. От другото царство най-често дохождал царският син, който бил добро и кротко момче и като ловувал, все се отбивал и седял при стареца да си почине. Днеска дохождал, утре дохождал и най-сетне харесал момичето и решил да се ожени за него. Но баща му, като всеки цар, отсякъл, че не иска момата на някакъв си сакат старец, било срамота за него, не дал дума да се издума. Добре, ама синът го заплашил, че ще стане калугер, ако не се ожени за това момиче, и най-сетне царят решил да прогони момичето. Най-напред поискал да го види и разбере какво толкова му се е харесало на сина това селско момиче.

Станал един ден старият цар, качил се на коня и отишъл в гората на лов. Обикалял до пладне из гората и стигнал до къщата на стареца. Видял пред вратата едно момиче — хубаво, стегнато, а дрехите му били износени и поизкърпени. Царят се досетил, че това е момичето, което харесал синът му, та полека-лека се приближил до него и го попитал дали баща му е тука.

Девоичето казало:

— Дядо го няма тука, той отиде за дърва. Аз съм сама.

— А къде е баща ти?

— Аз вече нямам баща, той ме прогони от двореца.

— От кой дворец? — зачудил се царят.

Тогаво момичето му разказало всичко. Царят бил умен и разсъдлив. Разбрал, че най-малкото момиче най-много е обичало баща си, ама баща ѝ бил глупав и лаком за богатство човек и затова го изгонил. Зарадвал се царят, че момичето е толкова умно и че синът му ще си вземе жена по сърце, отишъл си у дома и веднага пратил сина си със сватове да вземе девоичката.

Направили голяма сватба. Поканили много гости, не забравили и бащата на невестата. Всички поканени дошли да видят каква е тая мома, дете се жени за царския син. Като дошли всичките сватове, наредили богати трапези, ядене, пиене колкото ти душа иска, нали е царска трапеза, цял народ е работил за нея! Царят, свекърът, наредил да дадат на моминия баща яденета без сол. Като хванали да ядат, царят хапнал веднъж, намръщил се, посегнал към друго ядене, пак се намръщил, погледнал софрата — паниците и лъжиците били от чисто злато и с безценни камъни нашарени, гозбите наглед една от друга похубави, ама все полети отгоре с мед, не може да се сложат в уста, как

да ядеш печена кокошка с мед! Погледал, почудил се, ама бил много гладен, та не се сдържал и рекъл на свекъра:

— Абе, съседе, защо ни държиш тука гладни?

— Че защо гладни, съседе? — учудил се свекърът. — Я гледай, масата е отрупана с гозби, от хубави по-хубави, сложени са в най-скъпи паници, дадени са ви най-хубавите лъжици и вилици! Като си гладен, яж бе, съседе, всичко е наредено да се яде.

— Абре ти защо се правиш на заваян! — рекъл царят, който бил баща на невестата. — Къде се е чуло и видяло да се яде злато и сребро, безценни камъни, печена кокошка да се залива с мед? Без сол нищо не е сладко за ядене. Сол дай, съседе, сол дай, че да се оправи работата!

— А като не можеш без сол, защо изгони дъщеря си и я остави да се скита немилана-недрага по гората? — извикал свекърът. — Ти остави

дъщерите си, защото те обичаха като златото и среброто и други работи, без които може да се живее на тоя свят.

— А ти откъде знаеш? — извикал царят.

— Знам го от снаха си, от невестата, това е твоята най-малка щерка. Тя най-много те е обичала, а ти, лаком за богатство, си я изгонил.

Царят разбрал, че на този свят не може да се живее без сол. Щом няма сол, няма и живот, а целият народ си живее сиромашки, без злато, без сребро и без безценни камъни, някои хора през живота си не са слагали в устата си капка мед и пак са здрави и читави. Сетил се тогава царят, че големите му щерки не са го обичали истински, отказал се от тях и оставил царството си на най-малката си щерка.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.